

Badania genetyczne

drzew leśnych

8 kwietnia w Instytucie Badawczym Leśnictwa odbyło się kolejne już, cykliczne seminarium poświęcone prezentacji badań naukowych oraz ich przydatności w praktyce leśnej. Tym razem była mowa o aspektach genetycznych w badaniu drzew leśnych. Zaprezentowano wyniki badań, które od lat realizowane są w Zakładzie Hodowli Lasu i Genetyki Drzew Leśnych Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Czy tak zaawansowane technologicznie badania drzew leśnych są w ogóle do czegoś potrzebne w leśnictwie? Okazuje się, że często tylko za ich pomocą można uzyskać odpowiedzi na wiele pytań. Dzięki tego typu badaniom istnieje możliwość precyzyjnej identyfikacji drzew, a nawet całych populacji. Można też określić źródło pochodzenia leśnego materiału rozmnożeniowego. Jak zaznaczył Tomasz Grądzki z DGLP, to właśnie badania genetyczne są jedyną metodą weryfikacji działań podejmowanych w selekcji i hodowli lasu. Jego zdaniem badania mogą i wręcz powinny być też wykorzystywane podczas opracowywania strategii zachowania zasobów genowych *in situ* i *ex situ*. To także dzięki nim można prześledzić drogi wzajemnego krzyżowania się drzew leśnych.

Możliwość wykorzystania badań genetycznych wykracza poza typową selekcję i hodowlę lasu. Można przy ich użyciu dość szybko i precyzyjnie identyfikować patogeny, które zagrażają drzewostanom, a także, co podkreślił prowadzący seminarium Tomasz Oszako z Zakładu Hodowli Lasu

i Genetyki Drzew Leśnych IBL, eliminować z obrotu drewno niewiadomego pochodzenia. Zwykle jest ono pozyskiwane z pominięciem koniecznych procedur. – *Idąc dalej, możemy więc śmiało stwierdzić, że tego typu badania są jedną z metod przeciwdziałania niekontrolowanym wylesieniom na świecie* – podkreślał Tomasz Oszako.

Podczas seminarium pracownicy ZHLiGDL IBL wygłosili trzy referaty. Pierwszy, zaprezentowany przez dr Małgorzatę Sułkowską, dotyczył międzypokoleniowego różnicowania genetycznego populacji buka zwyczajnego w Polsce. Wyniki tych badań są wykorzystywane przy określaniu optymalnych siedlisk dla leśnego materiału rozmnożeniowego tego gatunku. Z kolei temat referatu Anny Jagielskiej brzmiał: „Markery DNA – nowe narzędzie do identyfikacji taksonomicznej modrzewia europejskiego i modrzewia japońskiego oraz ich mieszańców”. Dodajmy, że badania te mogą być wykorzystywane przy wyborze i ewentualnej weryfikacji bazy nasiennej. Są one o wiele dokładniejsze niż dotychczasowe metody. Kolejny wykład dotyczył badań nad genomiką drzew leśnych i został wygłoszony przez dr Iwonę Szym-Borowską. Najogólniej mówiąc, badania tego rodzaju pozwalają znacznie skrócić proces selekcji, która prowadzona tradycyjnymi metodami wymaga czasu potrzebnego na wyhodowanie kilku pokoleń drzew. W tej metodzie selekcja drzew leśnych realizowana jest na poziomie molekularnym.

Tekst i zdjęcia KATARZYNA BIELAWSKA ■